

Мельник І.М.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки
Східноєвропейського
національного університету
імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Об'єктивні процеси реформування сучасної освіти вимагають від педагогів освоєння інноваційних педагогічних технологій. У цьому контексті завданням ВНЗ є не традиційна трансляція системи базових знань та умінь, визначених змістом професійної освіти, а у формуванні творчої особистості, здатної до самовдосконалення, саморозвитку.

Загальноновизнано: творчий педагог виховує творчу особистість. Тому вся робота з майбутніми педагогами спрямовується на формування їх творчого інноваційного потенціалу. Варто звернути увагу на впровадження у практичній роботі відомих ідей креативної педагогічної системи, спрямованої на формування творчих здібностей педагога. Основні засади цієї системи: пріоритетність розвитку педагогічної творчості, розмаїття дослідницько-пошукової діяльності у виборі найефективніших методів та прийомів навчання та виховання дітей, уміння творчо вибудовувати освітньо-виховний процес на основі проблемних завдань.

Інтерактивні технології у ДНЗ, на нашу думку, зможе використати достатньо фахово підготовлений вихователь, методист. Тому доречним є опора на модель ідеального рівня фахової компетентності методиста ДНЗ, розробленого працівниками Запорізького ОШПО. Автори пропонують три

основні блоки показників діяльності методиста: професійно-діяльнісні, психолого-особистісні та результативні [1, с.98].

Аналіз наукових джерел дає можливість зробити висновок, що інтерактивні технології пов'язані із сучасними тенденціями розвитку освітньої системи, її оновлення та реформування на засадах гуманістичної педагогіки.

Теоретичними засадами інтерактивних технологій в системі сучасної педагогічної інноватики є принципи взаємного навчання, витоки якого сягають 20 - тих років минулого століття, напрацювання В. Сухомлинського, педагогів-новаторів 70-80-тих років В. Шаталова, Ш. Амонашвілі, Є.Ільїна, С. Лисенкової, сучасних дослідників Н. Лисенко, І. Дичківської, Т. Поніманської, Н. Побірченко.

Визначальною характеристикою інтерактивних технологій є факт належності до педагогічної інноватики сучасності.

Сутність інтерактивної методики полягає в тому, що педагогічний процес ґрунтується на постійній активній взаємодії всіх учасників. У контексті нашого дослідження важливим відзначаємо таку домінанту: центральною постаттю, на яку спрямована методика інтерактивних технологій, є дитина, яка перебуває в атмосфері постійної уваги, взаємодії, довіри. Інтерактивні технології спрямовані на розвиток дитини.

Водночас ми погоджуємося із судженням О.І.Гури, що ніякі сучасні інноваційні технології та технічні засоби навчання не допоможуть фахівцеві (Гура О.І. має на увазі педагога) виконувати на високому рівні свої професійні обов'язки, ефективно будувати свою професійну діяльність, якщо він сам особистісно і професійно до неї не підготовлений[2, с.99].

Аналіз навчальних планів спеціальності "Дошкільна освіта" педінституту СНУ ім. Лесі Українки, бесіди із викладачами, студентами, спостереження за практикою роботи дають можливість констатувати потенційний позитив у підготовці до застосування інтерактивних технологій у педагогічному процесі дошкільного закладу. Зокрема, студенти отримують певні знання при вивченні таких дисциплін: "Інноваційні програми у ДНЗ", "Професійно-педагогічний

тренінг", "Методика викладання педагогічних дисциплін", "Організація і керівництво дошкільним закладом" , "Сучасні технології викладання методик дошкільного виховання", "Теорія та технологія науково-педагогічних досліджень". Однак зауважимо, як студенти, так і працівники ДНЗ відзначають недостатню практичну підготовку до застосування інтерактивних технологій.

Досліджувані висловлювали слушні пропозиції щодо необхідності збільшення кількості годин на практичні та лабораторні заняття з вищеназваних навчальних дисциплін, а також збільшення терміну педагогічної практики, особливо інспекторсько-методичної.

Практика переконує, що оптимальними формами проведення занять із вищеназваних дисциплін є дискусії, ділові ігри, круглі столи, тренінгові заняття тощо.

Організаційно-методичне забезпечення роботи з майбутніми педагогами із впровадження інтерактивних технологій ми здійснювали на основі розуміння ними цінності власної продуктивної діяльності, необхідності володіння інструментарієм розпізнавання якісних показників праці. Вихідним у нашому дослідженні було моделювання діяльності вихователів, методистів на основі активності та взаємодії.

Виявлено, що інтерактивні технології в методичній роботі ДНЗ є важливою складовою системи педагогічної інноватики. Впровадження інтерактивних технологій в педагогічний процес ДНЗ позитивно впливає на його ефективність, а також сприяє підвищенню рівня професійно-педагогічної компетентності педагога [3,с.50].

Доведено, що інтерактивні технології базуються на такій організації педагогічного процесу, за якої виключається пасивність у колективному взаємодоповнюючому, заснованому на взаємодії всіх його учасників, спілкуванні.

У практиці підготовки магістрів дошкільної освіти апробовані і виявилися ефективними такі різновиди інтерактивних технологій: рольові педагогічні ігри, тренінги, диспути, інтерактивні вправи, мозковий штурм, мікрофон.

Важливою умовою ефективного використання зазначених технологій є готовність педагога до їх застосування, усвідомлення їх значущості.

Обов'язковими умовами ефективності організації та застосування інтерактивних технологій у підготовці майбутніх педагогів є: розуміння мети і завдання заняття; попереднє моделювання інтерактивних технологій, продумування плану їх реалізації; створення в процесі застосування технологій психологічного комфорту; вільне, творче спілкування, взаєморозуміння, взаємопідтримка учасників педагогічного процесу; наявність теоретичної і практичної підготовленості вихователів, методистів; творчий характер практичної діяльності; сформованість конструктивно-творчих умінь; усвідомлення доцільності безперервності, системності та послідовності застосування інтерактивних технологій в дошкільному навчальному закладі.

Вивчення стану готовності працівників дошкільних закладів, студентів до застосування інтерактивних технологій у педагогічному процесі дозволяє констатувати, що ця проблема вимагає глибшого теоретичного вивчення і практичного вирішення.

Подальшого дослідження потребує вивчення таких напрямів: індивідуальність педагога та інтерактивні технології, підвищення професійно-педагогічної компетентності педагога в процесі застосування інтерактивних технологій.

Література:

1. Масові форми методичної роботи з педагогами в сучасному дошкільному навчальному закладі /За заг. ред. К. Л. Крутій. – Запоріжжя. – 2004. – 128 с.
2. Гура О.І. Педагогіка вищої школи: Вступ до спеціальності/О.І.Гура. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 224с.
3. Дем'янук Т., Байрашова М., Мельничук Л. Інноваційні технології методичної роботи з педагогічними кадрами. Збірник наук. праць. /Т.Дем'янук, М.Байрашова, Л.Мельничук. – Рівне. – 2000. – № 13. – С.49-55.